

DANMARK-NORGES HISTORIE

FRA

DEN STORE NORDISKE KRIGS SLUTNING

TIL

RIGERNES ADSKILLELSE.

(1720—1814).

AF

EDVARD HOLM.

FØRSTE BIND.

KJØBENHAVN.

FORLAGT AF UNIVERSITETSBOGHANDLER G. E. C. GAD.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE.

1891.

havde taget utilladeligt Friskyds, krævet ulovlige Sportler og gjort sig skyldige i forskellige Bedragerier og Udsigelser: samme Aar klagede Bønderne i Totens Præstegæld over en Udlægsforretning, som Fogden og Bygdelensmanden havde udstedt. Bønder i Follougs Fogderi ankede 1724 over deres Foged, og paa Hedemarken laa Bønderne 1722 i Proces med deres Foged om Natholdspenge; ja, i den samme Egn fremsatte de endog nærgaaende Sigtelser imod selve Stiftamtmanden, Konferensraad Tonsberg¹⁷). Ved andre Lejligheder træffer man Klager over en Mand, der oppebar en Kougetiende, og der indgaves fra nogle Sogne i Hallingdalen en Besværing, affattet i de stærkeste Udtryk over et Par Officerer, som, hvis blot det halve var sandt, havde baaret sig ad som sande Afskum. Eller man kan møde nærgaaende Beskyldninger imod Præster, som f. Ex. imod en Pastor Otto Stoud i Hviderøe Sogn, der ifølge Bøndernes Fremstilling havde været en Mester i at prelle dem for Penge og endog havde brugt at udelukke dem fra Sakramentet eller at lade dem staa aabenbart Skrifte, ja truet dem med Kirkens Ban, naar de stode tilbage med en ubetydelig Afgift eller med en Arbejdsdag¹⁸).

Hvor meget der har været sandt i disse forskellige Klager, er det nu for det meste unuligt at dømme om. De førte sædvanlig til Processer, hvis Udfald ikke kjendes. Det maa ogsaa erindres, at der til Vederlag jævnlig blev klaget stærkt fra Embedsmændenes Side over Bøndernes Opsætsighed og Stridighed, der gjorde, at det var let for Mænd, som vilde ophidse dem, at finde et aabent Øre hos dem og at spille en Slags Almuetriberens Rolle hos dem¹⁹). Regeringen maatte derfor lejlighedsvis f. Ex. give vedkommende Stiftamtmand Ordre til at hjælpe en Sorenskriver til de Indtægter, som Bønderne ulovlig nægtede ham, og en anden Gang paabyde, at der skulde tildeles Bønderne i Solør og Oudalen